

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Okupacja ziem polskich 1939 - 1945**
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-OZP-01wm2
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): fakultatywny – wykład monograficzny
4. Kierunek studiów: historia
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): I stopień
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): I-III
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h CW): **30 h W**
9. Liczba punktów ECTS: 2
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia:
prof. UAM dr hab. Tadeusz Janicki – wyki@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:

Student uzyskuje podstawową wiedzę na temat niemieckiej i radzieckiej okupacji ziem polskich podczas II wojny światowej oraz podstawowych pojęć dotyczących powyższej tematyki. Poznaje genezę i główne kierunki polityki okupantów na ziemiach polskich, jej podmioty i rezultaty społeczno - gospodarcze oraz podstawowe metody i źródła do badań nad dziejami okupacji ziem polskich podczas II wojny światowej. Student rozumie związki między ideologią, polityką i gospodarką oraz ich wpływ na rzeczywistość okupacyjną. Poznaje złożoność i wielokierunkowość procesów społeczno-gospodarczych w skali regionalnej i globalnej oraz korzyści wynikające z interdyscyplinarnej i holistycznej ich analizy i interpretacji.

Student posiada umiejętności: czytania ze zrozumieniem prac naukowych, ich streszczenia i komentowania oraz prawidłowego posługiwania się podstawowymi pojęciami i terminami z zakresu historii politycznej, społecznej i gospodarczej. Ponadto posiada umiejętność samodzielnego gromadzenia i wykorzystywania informacji naukowych; systematyzowania wiedzy szczegółowej, porównywania polityki okupacyjnej na różnych obszarach i w różnych okresach oraz podsumowania dyskusji i wyciągania wniosków. Posiada umiejętność interdyscyplinarnej analizy procesów historycznych.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują) – brak
3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
EU_01	posiada wiedzę na temat przemian politycznych, społeczno - gospodarczych w trakcie okupacji ziem polskich podczas II wojny światowej;	K_W01; K_W04
EU_02	rozumie złożone relacje i zależności pomiędzy przeszłością a teraźniejszością oraz ich wpływ na świadomość i tożsamość współczesnych jednostek i społeczeństw oraz powiązania interdyscyplinarne historii i innych dyscyplin	K_W06; K_W12

	naukowych w tym związki między ekonomią, kulturą i polityką;	
EU_03	zna terminologię nauk historycznych oraz terminologię nauk humanistycznych i nauk społecznych w ich powiązaniu z historią oraz umie ją świadomie stosować zarówno w pracy badawczej, jak i w popularyzacji historii;	K_W02; K_U04
EU_04	umie samodzielnie zdobywać wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny, przy zastosowaniu różnorodnych technik pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji oraz potrafi formułować własne opinie;	K_U01; K_U11
EU_05	jest gotów/-a do przestrzegania norm etycznych w pracy historyka oraz niezależnego i samodzielnego wyrażania myśli, przekonań i poglądów;	K_K01; K_K09
EU_06	jest gotów/-a do doceniania roli nauk historycznych dla kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym, regionalnym i narodowym oraz okazywania zrozumienia dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych.	K_K04, K_K10

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu Treści uczenia:

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Okupacja ziem polskich jako problem badawczy. Stan badań.	EU_01 – EU_06
Geneza i pierwsze miesiące okupacji. (Kampania wrześniowa - Pakt Ribbentrop – Mołotow).	EU_01 – EU_06
Okres zarządu wojskowego - – pierwsze przejawy terroru	EU_01 – EU_06;
Niemiecka i radziecka administracja okupacyjna	EU_01 – EU_06
Koncepcje i cele polityki okupacyjnej	EU_01 – EU_06
Polityka ludnościowa	EU_01 – EU_06;
Eksterminacja obywateli polskich pod okupacją niemiecką i radziecką.	EU_01 – EU_06
Polityka gospodarcza	EU_01 – EU_06
Oświata, kultura i życie religijne podczas okupacji.	EU_01 – EU_06
Życie codzienne podczas okupacji.	EU_01 – EU_06
Demograficzne i ekonomiczne rezultaty okupacji	EU_01 – EU_06

5. Zalecana literatura:

Alberti M., *Die Verfolgung und Vernichtung der Juden im Reichsgau Wartheland 1939-1945*, Wiesbaden 2006;

Alberti M., „Exerzierplatz des Nationalsozialismus”-Der Reichsgau Wartheland 1939-1941 [in:] *Genesis des Genozids – Polen 1939-1941*. Hrsg. von K.-M. Mallmann, B. Musial, Darmstadt 2004;

Böhler J., *Zbrodnie Wehrmachtu w Polsce*, Kraków 2009;

Bonusiak W., *Polska podczas II wojny światowej*, Rzeszów 2011;

Bonusiak W., *Polityka ludnościowa i ekonomiczna ZSRR na okupowanych ziemiach polskich w latach 1939-1941 (Zachodnia Ukraina i Zachodnia Białoruś)*, Rzeszów 2006;

Broszat M., *Nationalsozialistische Polenpolitik 1939 – 1945*, Frankfurt/M, Hamburg 1965;

Eberhardt P., *Migracje polityczne na ziemiach polskich (1939–1950)*, Poznań 2010;

Gerke W., *Beiträge zur Geschichte der Deutschen in Polen während des Zweiten Weltkrieges 1939-1945*, Herne 2004;

Łuczak Cz., *Pod niemieckim jarzmem. (Kraj Warty 1939–1945)*, Poznań 1996;

Janicki T., *Wieś w Kraju Warty 1939 – 1945*, Poznań 1996;

Deresiewicz J., *Okupacja niemiecka na ziemiach polskich włączonych do Rzeszy (1939–1945). Studium historyczno – gospodarcze*, Poznań 1950;

Jastrzębski W., *Terror i zbrodnia. Eksterminacja ludności polskiej i żydowskiej w rejencji bydgoskiej w latach 1939–1945*, Warszawa 1974;

Madajczyk Cz., *Polityka III Rzeszy w okupowanej Polsce*, Warszawa 1970;

Łuczak Cz., *Polityka ludnościowa i ekonomiczna hitlerowskich Niemiec w okupowanej Polsce*, Poznań 1979;

Marczewski J., *Hitlerowska koncepcja polityki kolonizacyjno-wysiedleńczej i jej realizacja w „Okręgu Warty”*, Poznań 1979;

Müller R. D., *Hitlers Ostkrieg und die deutsche Siedlungspolitik*, Frankfurt/M 1991;

Kaczmarek R., *Górny Śląsk podczas II wojny światowej. Między utopią niemieckiej wspólnoty narodowej a rzeczywistością okupacji na terenach wcielonych do Trzeciej Rzeszy*, Katowice 2006;

Polen unter deutscher und sowjetischer Besatzung : 1939 – 1945. Hrsg. von Jacek Andrzej Młynarczyk, Osnabrück 2009;

Przemoc i dzień powszedni w okupowanej Polsce, (red.) T. Chinciński, Gdańsk-Warszawa 2012;

Walczak M., Walka ekonomiczna narodu polskiego 1939–1945, Warszawa 1983;

Wolf G., *Ideologie und Herrschaftsrationalität. Nationalsozialistische Germanisierungspolitik in Polen*, Hamburg 2012.

Wysiedlenia, wypędzenia i ucieczki 1939–1959. Atlas ziem Polski, (red.) W. Sienkiewicz, G. Hryciuk, Warszawa 2008;

Z lat okupacji. Wspomnienia Wielkopolan o życiu codziennym 1939-1945. Wybór i opracowanie W. Jamroziak i K. Młynarz, Poznań 1983.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne):

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	X
Wykład problemowy	
Dyskusja	
Praca z tekstem	
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	

Demonstracje dźwiękowe i/lub video	X
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne):

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu					
	EU_01	EU_02	EU_03	EU_04	EU_05	EU_06
Egzamin pisemny						
Egzamin ustny						
Egzamin z „otwartą książką”						
Kolokwium pisemne	X	X	X	X	X	X
Kolokwium ustne						
Test						
Projekt						
Esej						
Raport						
Prezentacja multimedialna						
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						
Portfolio						
Inne (jakie?) -						
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS:

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	10
	Czytanie wskazanej literatury	10
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	10
	Inne (jakie?) -	
...		
SUMA GODZIN		60
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		2

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej przez UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): bardzo dobra znajomość omawianych zagadnień potwierdzona na kolokwium; doskonała znajomość literatury przedmiotu; stała aktywność na zajęciach;

dobry plus (+db; 4,5): jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami w zakresie wiedzy sprawdzanej podczas kolokwium;

dobry (db; 4,0): dobra znajomość omawianych zagadnień potwierdzona na kolokwium; zadowalająca znajomość literatury przedmiotu; niesystematyczna aktywność na zajęciach;

dostateczny plus (+dst; 3,5): zadowalająca znajomość omawianych zagadnień; przeciętna znajomość literatury przedmiotu; przeciętna aktywność podczas ćwiczeń;

dostateczny (dst; 3,0): wybiórcza znajomość zasadniczych zagadnień omawianych podczas zajęć, braki w lekturze; słaba aktywność podczas ćwiczeń;

niedostateczny (ndst; 2,0): niezadowalająca znajomość zagadnień realizowanych w trakcie zajęć; nieznajomość lektur; brak aktywności podczas ćwiczeń.